

JA N'HI HA PROU!

Edició especial de les publicacions *Catalunya, l'Accent* i la *Directa*

GENER 2011 - 40.000 EXEMPLARS - DISTRIBUCIÓ GRATUÏTA

Les pensions, amenaçades pel govern

Després de la reforma laboral, ara volen passar les tises per les pensions i amenacen amb una privatització de la sanitat.

Els bancs i els seus fons privats de pensions, principals beneficiaris del clima d'incertesa.

El Govern espanyol ha previst per al proper 28 de gener aprovar una retallada en l'edat de jubilació i situar-la als 67 anys. Mig any després de la vaga general, i un cop aprovada la reforma laboral, l'objectiu del govern és retallar les pensions. Mentre això passa, cada vegada se sent més el discurs de pluja fina sobre un "inevitable" pagament dels serveis sanitaris per part dels malalts. L'actual Govern espanyol, tal com abans feren alguns països com ara Xile durant l'època de Pinochet, ha esdevingut un aplicat alumne de les directrius neoliberals.

Gener de mobilitzacions contra la retallada

pàg. 3

Desenes de plataformes d'arreu del territori s'han coordinat per establir un calendari de mobilitzacions per aquest proper mes de gener. L'objectiu d'aquestes mobilitzacions és ajudar a generar un clima social suficientment contestatari per tal que el govern decideixi suspendre l'aprovació del decret sobre pensions. L'objectiu de fons d'aquestes mobilitzacions també és el de subvertir l'actual dinàmica derrotista en el camp social i començar a engruixir el múscul de la classe treballadora per plantar cara a les polítiques antisocials.

Economistes denuncien les mentides de l'estat

pàg. 4-5

En l'ofensiva per a retallar les pensions, la propaganda governamental ha utilitzat diverses fal·làcies com per exemple basar exclusivament un suposat problema d'equilibri financer de la Seguretat Social en l'envelliment de la població, o insinuar que les pensions actuals són insostenibles quan és un dels sistemes amb retribucions més baixes de l'occident europeu. Diversos economistes ho denuncien en publicacions silenciades pels grans mitjans.

Vicenç Navarro

30 anys de retallades socials

pàg. 6

La política pactista dels sindicats oficials, la dretanització política i el procés d'integració europea han suposat importants retallades en drets laborals. Ras i curt, la classe obrera tenia més drets laborals el 1976 que avui en dia.

Assemblea de Roca (1976)

Comença la batalla per les pensions

☛ JA N'HI HA PROU!

El 28 de gener el Govern espanyol pretén tancar una proposta de reforma del sistema públic de pensions que traslladarà al Congrés de diputats per a la seva aprovació. Si es concreten les propostes que han transcendit en les diverses reunions del pacte de Toledo, les pensions perduran entre un 20 i un 30% de poder adquisitiu i una part de la població veurà restringit el seu dret a accedir-hi. La contestació social a aquestes mesures seran claus per al desenllaç final de la batalla que s'obre entorn un dret social tan bàsic com són les pensions.

La Reforma de la Seguretat Social que està preparant el Govern espanyol serà la retallada més important dels darrers 30 anys. Una devaluació de drets que es dona en el greu context social en el que el 55%

deixarà de cobrar entre un 30 i un 40% de la pensió, mentre que la penalització actual oscil·la entre el 12 i el 18%.

En el marc del Pacte de Toledo és l'ampliació del període que es demana per tenir una pensió del 100%, que passarà dels actuals 35 anys a 40 anys. Aquest canvi afectarà previsiblement a tots els treballadors, atenent al fet que probablement es reduirà la pensió un 2% per cada any que no s'arribi als 40 de cotització, reduint una mitja del 10% més les prestacions.

El Govern espanyol prepara a més la restricció de la viduïtat només per a aquells cònjuges que depenguin econòmicament de forma absoluta del treballador mort, i es preparen noves restriccions de les invalideses, mitjançant la modificació de la forma de càlcul i a través de les directrius als tribunals mèdics per tal que donin menys baixes i declari menys incapacitats.

En definitiva, la reforma de la seguretat social portarà a una minva considerable del poder adquisitiu de les pensions i en limitarà l'accés a una part de la població treballadora. Les implicacions polítiques d'aquestes mesures són moltes i profundes. Per una banda, s'empitjoren unes percepcions per jubilació que ja són les més baixes de l'Europa dels 15, retallant nova-

ment drets socials. Però n'hi ha més. Una d'elles gira al voltant del fet que aquestes mesures semblen cercar promoure els anomenats "plans de pensió privats". Aquests, en definitiva, són simplement plans d'estalvi gestionats per entitats financeres. Actualment, en el conjunt del planeta, algunes de les principals reserves de capital estan en aquests plans privats que, a l'Estat espanyol, els gestionen les mateixes entitats que fa anys aventuren el col·lapse del sistema públic de pensions. Paradoxalment, a diferència de la Seguretat Social que mai ha tingut déficit, els plans de pensions privats sovint han perdut part del seu valor, com l'any 2008 que van caure un 9% i el 2010 al voltant d'un 2,6%. De fet, únicament els plans de més de 15 anys d'antiguitat, que són la minoria, han donat rendibilitats superiors a la inflació.

Només un suport ampli de la campanya de mobilitzacions ciutadanes i de la possible vaga general previstes per aquest gener podran aturar o condicionar la proposta de reforma plantejada des del govern i el parlament espanyols.

Serà la retallada més important dels darrers 30 anys

dels pensionistes actuals no arriben al Salari Mínim Interprofessional. La prestació de jubilació novament serà la més afectada, i no només amb l'augment de l'edat ordinària als 67 anys, sinó sobretot amb importants modificacions del càlcul que reduiran fins a un 30% les prestacions finals.

Una segona mesura plantejada és l'ampliació del període de cotitzacions que s'agafa per a calcular la prestació (base reguladora), que passarà dels actuals 15 anys a 20 anys. Segons les estadístiques que elabora la mateixa Seguretat Social, aquesta mesura reduirà un 8,3% les prestacions finals del conjunt dels pensionistes. També es pretén ampliar de 15 a 20 anys el període mínim per a tenir dret a la jubilació. Aquest augment pot deixar sense dret a aquesta prestació a totes aquelles persones, sobretot dones i precaris, amb vides laborals més baixes.

La modificació de l'edat ordinària de jubilació a 67 anys causarà una penalització de dos anys més a totes les persones que es jubilin anticipadament (reducció d'entre un 6% i un 8% per any). Aquest fet reduirà entre un 12% i un 16% les actuals prestacions. Així, una persona que vulgui jubilar-se anticipadament als 62 anys

Una altra mesura anunciada a aparentment ja acorda-

PRINCIPALS PUNTS DE LA REFORMA DE LA SEGURETAT SOCIAL PROPOSADA

PRESTACIÓ	FINS ARA	PROPOSTA DE REFORMA	PROPOSTA CEOE
Jubilació			
- Edat ordinària de jubilació	65 anys	67 anys	70 anys
- Mínim cotització per jubilació	15 anys	20 anys	25/30 anys
- Cotització per tenir 100% jubilació	35 anys	40 anys	50 anys
- Cotitzacions per calcular jubilació	15 anys	20/25 anys	Tota la vida
Jubilació parcial			
Augment requisits, restriccions			
Viduïtat			
- Dret a la prestació casats	No cal dependència	Han de dependre econòmicament	Important reducció
Invalidesa			
- Dret a la prestació		Es farà dependre la pensió de les cotitzacions	
Subsidi d'atur majors 52 anys			
- Dret a la prestació		Augment requisits, restriccions	
Recàrrec manca de mesures en Accidents de Treball			
- Dret al recàrrec		Possible progressiva eliminació	

L'atac a la jubilació, una retallada més de la Seguretat Social

☛ JA N'HI HA PROU!

La Seguretat Social és un terreny especialment sensible, ja que afecta les rendes de les capes socials més vulnerables. Els diferents governs espanyols posteriors al franquisme han anat promulgant lleis que han dificultat l'accés de la població a les prestacions i refent els càlculs de les pensions per aconseguir importants reduccions. Com a resultat, actualment la majoria dels pensionistes no arriben als 600 € mensuals.

La Seguretat Social ha viscut en les darreres dècades di-

verses reformes. En cadascuna de les modificacions legals els mateixos agents socials signants (Govern, patronals i sindicats CCOO i UGT) han argumentat els canvis sobre la base d'unes suposades millores molt difícilment apreciables, però sobretot han defensat les contínues retallades en prestacions i drets socials apel·lant a la responsabilitat de la ciutadania per contenir un suposat déficit públic -que només per-

ceben les visions més catastrofistes i conservadores i que, de moment, mai ha existit i fer, per fi, sostenible el sistema.

L'enduriment gradual de les condicions per percebre prestacions i a la seva reducció progressiva (tant en les prestacions d'atur com en les de jubilació, viduïtat o incapacitat), ha tingut en els darrers anys una preocupant acceleració a partir dels Pactes de To-

ledo de 1995. En definitiva, per a la majoria de la població significa treballar més anys per a rebre menys prestacions.

LA JUBILACIÓ, SEMPRE EN EL PUNT DE MIRA

Les pensions de jubilació provenen del reconeixement social del fet que a partir de determinada edat els treballadors ja no han de prestar serveis i tenen dret a una prestació substitutiva per a

poder mantenir-se. Però aquest concepte solidari està en crisi, amb les contínues retallades en aquestes prestacions en els darrers anys. A inicis dels anys 80 es podia accedir a la prestació havent cotitzat només 8 anys, límit que va augmentar a 10 anys el 1985, a 12,5 anys el 1997, i que actualment es troba en 15 anys. Milers de treballadors s'han quedat sense prestació a causa d'aquestes reformes.

També és important recordar com el 1985 la quantia a percebre es calculava fent la mitja dels dos millors anys dels darrers 10 anys (a triar pel treballador), després va augmentar per ser la mitja dels darrers 8 anys, per incrementar-se a 10 anys, i posteriorment als 15 anys actuals.

Ahora, el 2007 es va restringir considerablement l'accés a la jubilació parcial, la més beneficiosa pels treballadors menors de 65 anys i creada per preservar els drets en processos d'acomiadaments col·lectius, amb un enduriment general dels requisits per accedir-hi.

Economistes de prestigi despu

Nombrosos economistes de prestigi internacional s'han posicionat darrerament en contra la reforma del sistema públic de pensions impulsada pel govern espanyol. Plantejgen que els arguments utilitzats per a justificar la reforma, plens de falsedats i mitges veritats, són un dels exemples més clars del frau intel·lectual en que es basa la política actual. És fals, diuen, que mantenir el sistema públic de pensions actual comporti costos que enfonsaran l'economia a mig termini. Darrere aquests arguments hi ha la voluntat de traspasar als bancs el control de l'estalvi col·lectiu en forma de plans de pensions privats. L'alternativa ha de ser garantir un sistema de pensions basat en l'equitat i la solidaritat entre generacions. Tot això és possible fer-ho. Vicenç Navarro, Juan Torres López i Alberto Garzón Espinosa (*) ho exposen en un llibre publicat recentment, on destriuen les claus per entendre la proposta de reforma de les pensions.

Vicenç Navarro

Juan Torres López

Alberto Garzón Espinosa

☛ JA N'HI HA PROU!

L'argument demogràfic per a justificar la privatització de les pensions.

Des de fa 15 anys s'argumenta que l'envelliment de la població farà perilliar la suficiència econòmica del sistema de pensions. L'increment de jubilats/des i la reducció de la natalitat faran disminuir el nombre de cotitzants a la Seguretat Social mentre creixeran aquells/es que en cobren una pensió. Això provocarà que no hi hagi prous recursos per a finançar el conjunt de pensions públiques.

Com influeix l'envelliment de la població en la taxa de dependència?

L'envelliment de la població comporta un increment de la taxa de dependència, és a dir, del número de pensionistes en relació el de cotitzants. Aquest increment implica que cada treballador que cotitza sufragui les pensions de cada vegada més persones. Augmenten, doncs, les despeses (pensions satisfetes) mentre cauen els ingressos (cotitzacions efectives) generant el desequilibri financer del sistema de pensions.

L'envelliment de la població no necessàriament comporta un desequilibri financer del sistema de pensions

És inevitable que l'envelliment de la població afecti de manera negativa el sistema de pensions?

No. L'envelliment de la població no necessàriament comporta un desequilibri financer del sistema de pensions. L'augment del número de pensionistes es pot compensar modificant altres factors que també incideixen en l'equilibri entre ingressos i despeses de la Seguretat Social.

Què és l'equilibri financer del sistema de pensions?

S'anomena equilibri financer del sistema de pensions a la situació on els ingressos generats pel propi sistema són suficients per fer front al pagament de les pensions. L'equilibri financer existeix quan les cotitzacions socials en un determinat moment són suficients per fer front a les pensions d'aquest mateix moment. Fins ara, aquest equilibri mai ha perillat i el sistema públic de pensions sempre ha generat superàvit,

fins i tot durant la crisi actual, quan s'han perdut, al conjunt de l'Estat, més d'un milió de cotitzants. Per a poder dir si aquest es pot mantenir, cal tenir presents tots els factors que el condicionen i els diferents problemes que els poden condicionar.

De quins factors depèn l'equilibri financer del sistema de pensions?

Els ingressos que nodreixen el sistema públic de pensions a través de la Seguretat Social depenen de les cotitzacions socials, aportades per la població que treballa. El volum d'aquests ingressos no només depèn de l'envelliment. Altres factors que també el condicionen són: - El nivell d'ocupació i d'atur existents; - El nivell salarial; - El volum d'activitat econòmica i la seva evolució al llarg del temps, és a dir, el creixement econòmic; - La distribució de la renda; - La qualitat de l'ocupació; - La productivitat del treball; - L'extensió de l'economia submergida; - La taxa d'ocupació i de treball femení. Només quan tots o la majoria d'aquests factors evolucionessin negativament podria parlar-se de problemes financers en el sistema públic de pensions.

Com afecta l'atur en el sistema de pensions?

Els alts nivells d'atur, especialment en la població jove, i d'aturats/des de llarga durada redueixen els ingressos a la Seguretat Social. Els/les aturades no poden cotitzar i, en conseqüència, no poden dedicar recursos al sistema de pensions. Per contra, la disminució de l'atur permetria incrementar notablement els ingressos i en facilitaria l'equilibri.

La disminució dels salaris reals que s'arrossega des de fa anys i l'increment dels beneficis empresarials minva la quantia recaptada de cotitzacions socials

Quin paper té la major o menor capacitat de generar activitat econòmica sobre el sistema de pensions?

Quan el nivell d'activitat d'una economia és alt, les cotitzacions socials solen ser també eleva-

Segons l'informe de La Caixa de l'any 1995, el 2005 el dèficit de la Seguretat Social havia de ser del -2,6% del PIB el 2005 i, segons el BBVA, de -1,61%. En realitat va tenir un superàvit del 0,33% i, comptant només la part contributiva, del 3,39%. L'estudi de FUNCAS del 2007, establí que el 2011 començaria el dèficit. De moment sabem que el superàvit continua aquest 2010 (per exemple, del 0,9% del PIB el setembre de 2010 -9,48 milions €) i es preveu també superàvit pel 2011.

(FONT: Elena Idoate, Seminari Taifa)

principals amenaces a l'equilibri financer del sistema públic de pensions.

Com influeix la qualitat de l'ocupació?

La generalització de l'ocupació precària o de baixa qualitat també afecta molt negativament a l'equilibri financer del sistema públic de pensions perquè implica salaris més reduïts. Això suposa un menor nivell de cotitzacions socials.

des. Per tant, fins i tot en condicions d'un marcat envelliment, el sistema públic de pensions pot quedar plenament assegurat si l'economia és capaç de garantir ritmes adequats d'activitat. Amb tot, cal remarcar que la mera existència de taxes positives de creixement econòmic no garanteix per si sola la viabilitat del sistema ni l'assoliment d'un major progrés econòmic i social. El creixement econòmic mesurat únicament a partir de

produeixi aquest creixement, pot suposar un procés de destrucció de recursos i de deteriorament econòmic. Els anàlisis dels defensors de la privatització de les pensions es basen en una anàlisi del creixement econòmic a partir de l'evolució del PIB. L'experiència ha mostrat que les seves previsions no es poden considerar ni creïbles ni rigoroses i que no han estat capaços de proporcionar previsions realistes.

Com influeix la distribució de la renda a la inviabilitat del sistema?

La desigual distribució de la renda afecta molt negativament el manteniment de l'equilibri financer de les pensions. La disminució dels salaris reals que s'arrossega des de fa anys i l'increment dels beneficis empresarials minva la quantia recaptada de cotitzacions socials. A l'Estat espanyol la caiguda de més d'un 10% en els darrers 30 anys de la participació dels salaris en el PIB és una de les

llen la reforma de les pensions

Com influeix en les pensions la baixa participació de les dones en el mercat de treball?

Els ingressos que financen les pensions vénen de les cotitzacions socials dels treballadors i de les quotes empresarials. Depenen, per tant, del volum d'ocupació que hi hagi en una economia. Per això és important que hi hagi la major taxa d'ocupació possible. A l'Estat espanyol la taxa de participació femenina en el mercat de treball és una de les més baixes de la UE. Si fos similar a la de Suè-

cia que, ja amb 60 anys, té un nivell de salut similar a la del professor universitari als 70. Proposar una edat de jubilació igual per a tothom amb independència del desgast i condicions de salut que comporten les diferents feines és profundament injust.

Algunes conseqüències de l'endarreriment obligatori de l'edat de jubilació.

En el nostre país, els anys de vida d'una persona depenen de la seva classe social. En general, un gran empresari viu 2

S'han utilitzat sovint les prejubilacions per a reduir plantilles i la massa salarial. Prejubilant un treballador amb molts anys d'antiguitat minva les cotitzacions

anys més que un petit burgès que, alhora, viu 2 anys més que un professional de classe mitja alta, que viu 2 anys més que un treballador no qualificat, que viu 2 anys més que un treballador no qualificat amb més de 5 anys d'atur. La diferència entre el primer i l'últim és de 10 anys, una de les mortalitats diferencials més elevades de la UE (la mitjana és de 7 anys). Una persona treballadora no qualificada cotitza per pagar les pensions els mateixos anys que un professional que li sobreviurà 6 anys.

Com afecta en les pensions la discriminació salarial basada en l'edat?

A l'Estat espanyol s'han utilitzat molt sovint les prejubilacions per a reduir plantilles i la massa salarial. Prejubilant un treballador amb molts anys d'antiguitat que, en el millor dels casos és substituït per un de jove amb menor salari, minva les cotitzacions a la Seguretat Social. A més, el treballador prejubilat passa de cotitzant a beneficiari, afectant els comptes de la Seguretat Social. De fet, els estats amb majors despeses en pen-

sions són aquells que tenen un menor percentatge de població de 50 a 65 anys treballant. Les prejubilacions danyen la viabilitat de la Seguretat Social. La precarietat laboral dels joves, que els comporta feines inestables, implica unes cotitzacions socials baixes i discontinües. Aquesta precarietat, lluny d'assegurar l'estabilitat dels treballadors de més edat, és fruit del creixent poder empresarial i facilitada la reducció general de salari i de capacitat de defensa del conjunt dels treballadors.

Extret del llibre: *¿Están en peligro las pensiones públicas?*. ATTAC 2010 // 3 euros // 72 pàgs. // (<http://www.attac.es>)

(*) V. Navarro, és catedràtic de la John Hopkins University (EUA) i de la Pompeu Fabra (Barcelona); J. Torres, és catedràtic d'economia de la Universidad de Sevilla; A. Garzón, és llicenciat en Ciències Econòmiques.

Una edat de jubilació igual per a tothom amb independència del desgast i condicions de salut que comporten les diferents feines és profundament injust

cia, en canvi, hi hauria tres milions de treballadores més cotitzant, amb el consegüent increment d'ingressos a la Seguretat Social.

És bo allargar la vida laboral? Aquesta mesura afecta a tothom igual?

Allargar la vida laboral pot ser un benefici per a un catedràtic d'universitat, que gaudeix amb la seva feina. En canvi, exigir-li 2 o 5 anys més de treball a una persona de neteja de la mateixa universitat, que ha fet una feina pesada i repetitiva tota la seva vida, és una injustícia. De fet, varis estudis epidemiològics demostren que la salut del professional universitari als 70 anys és molt millor que la d'una treballadora manual no qualifi-

Les pensions a l'Estat espanyol no són gens generoses

☞ JA N'HI HA PROU!

Com en d'altres drets socials, l'Estat espanyol se situa a la cua de la Unió Europea dels 15 (UE-15) en les pensions de jubilació. L'anunciada reforma del sistema públic de pensions incrementarà encara més aquesta diferència.

A l'Estat espanyol la pensió contributiva mitjana, és a dir, les obtingudes després d'haver cotitzat durant la vida laboral, és de 778,3€ nets al mes, amb 14 pagues. Aquesta xifra se situa molt per sota del salari mitjà a temps complert que, l'any 2010, ronda els 1400€ (un dels més baixos de la UE-15 i la meitat dels d'Anglaterra o Holanda). Del total de pensionistes, el 27,5% cobren la pensió mínima amb complements. Les quanties mínimes més freqüents oscil·len entre 557,5€ i 725,2€, per a jubilació, i 587,8€, per viduïtat.

Els ingressos de la majoria dels receptors de pensions contributives, el 55%, són inferiors al salari mínim interprofessional. Els que tenen ingressos per sota del salari mitjà són encara molts més, un 90% del total. De mitjana, les pensions contributives cobreixen poc més del 80% dels ingressos salarials previs. Són principalment les dones, que han tingut nivells salarials inferiors als dels homes al llarg de les seves vides laborals i sovint han cotitzat menys anys i de manera més interrompuda, les més afectades per les pensions baixes. L'anunciada reforma del sis-

tema públic de pensions, que comportarà una disminució d'entre el 20% i el 30% de les pensions encara agreujarà més aquesta situació i incrementarà les taxes de pobresa i exclusió social en la tercera edat.

Fins i tot ara, abans de les retallades anunciades, l'Estat espanyol es troba a la cua de la UE en els recursos que dedica a les pensions. Hi dedica només el 9% del PIB, mentre la mitjana de la UE-15 és del 12%. La seva despesa per cada pensionista és de 995€, la més baixa de la UE-15, lluny dels 2.785€ de França.

A cada pensionista es destinen...

Percentatge de pensionistes per sota del salari mínim interprofessional

Percentatge de pensionistes per sota del salari mitjà

Reformes laborals: 30 anys de retallades de drets

☛ JA N'HI HA PROU!

Un moment com l'actual de contínues modificacions de la normativa laboral és un bon moment per a girar la vista enrere i fer balanç de les reformes laborals que s'han dut a terme a l'Estat espanyol des de la mort del dictador Francisco Franco. I el resultat no pot ser més descoratjador: la classe treballadora tenia més drets laborals l'any 1976 que actualment, i els ha perdut durant les tres dècades de monarquia parlamentària en cada una de les reformes laborals.

LES INDEMNITZACIONS ES REDUEIXEN A LA MEITAT

Un repàs de la normativa de 1976 ens duu a observar com, fruit de la pressió d'un potent moviment obrer, existien drets laborals que actualment han desaparegut, fins i tot de qualsevol debat públic en la matèria, realitat que ens podria fer pensar que mai haurien existit a l'Estat espanyol.

Però hem de recordar que l'any 1976 un treballador acomiadat de manera "improcedent" tenia dret a triar entre quedar-se a l'empresa o una indemnització de 60 dies per any treballat, amb un límit de 5

Desallotjament d'una fàbrica a Parets del Vallès (agost, 1986)

anualitats. Actualment, el mateix treballador acomiadat de manera "improcedent" no pot triar si tornar a l'empresa o no, opció que està en mans de

anualitats (en la gran majoria de contractes). Per tant, la indemnització s'ha reduït a la meitat en només 30 anys de monarquia constitucional.

Un repàs de la normativa de 1976 ens duu a observar com existien drets que actualment han desaparegut

l'empresari, que haurà de pagar una indemnització clarament inferior, de 45 dies, amb el límit de 3 anualitats i mitja, o de 33 dies, amb un límit de 2

A més a més, l'any 1976 l'empresari no podia acomiadar el treballador si estava de baixa mèdica, ja que la normativa entenia que se l'estava dis-

crimant pel seu estat de salut. Aquesta actuació empresarial va ser legalitzada a partir de la Reforma Laboral de 1994, fet que ha "legalitzat" alguns dels darrers escàndols mediàtics dels darrers mesos, com l'acomiadament d'un treballador amb diagnòstic de càncer de pulmó o d'una treballadora en estat de coma.

ALTRES COMPARACIONS ODILOSES

Però aquestes diferències abismals no només es troben en les indemnitzacions. L'any 1976 estava totalment prohibit qual-

sevol forma de prestamisme laboral, d'ETT, que van ser legalitzades i es van estendre arreu els Països Catalans des de l'any 1994, passant a ser part del nostre paisatge urbà. El llistat de retallades en els drets laborals i les prestacions continua amb els enduriments dels requisits per accedir a les prestacions d'atur i jubilació, que ha vist minvar les quanties, la introducció lenta de múltiples formes de contractes temporals i precaris, alguns d'ells sense ni tan sols obligació de cotització a la Seguretat Social, i un rosari de bonificacions a les empreses en les cotitzacions.

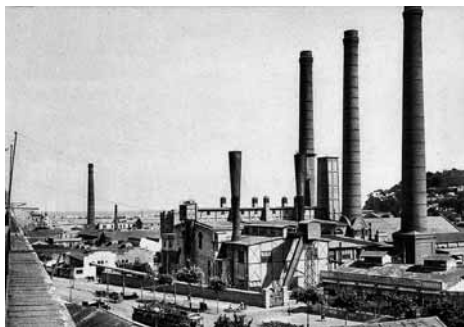
Una simple lectura de les reformes laborals d'aquests 30 anys posa en evidència que pràcticament s'ha retallat els drets dels treballadors en tots els àmbits: en la contractació, el control empresarial i l'acomiadament. Aquestes retallades dels drets laborals han tingut lloc en paral·lel amb un augment de la capacitat de consum d'àmplies capes de la població, que han vist augmentar els seus salaris mentre es precaritzava la seva situació en el mercat laboral, amb un augment de la temporalitat i del poder efectiu dels empresaris.

Els drets i les millores no cauen del cel

☛ JA N'HI HA PROU!

Els drets socials contemporanis s'han aconseguit només a través de l'autoorganització i la lluita dels treballadors i treballadores. Cap d'aquests drets ha estat atorgat pel poder polític sense que abans hi hagi hagut una pressió important de les forces obreres en diversos camps. Aquesta perspectiva pot semblar una obvietat però és quelcom que es tendeix a oblidar davant el discurs que ens presenta l'estat com un ens neutral i arbitrari entre conflictes contraposats.

l'economia es basa en la força de treball que venen els obrers, aquests es comencen a organitzar i a utilitzar instruments de pressió per a aconseguir dignificar les seves vides. Quan aquesta consciència és substituïda pel fatalisme de pensar que l'ofensiva antisocial és inevitable i que oposar-s'hi no serveix per a res és quan els drets socials comencen a retrocedir. Des de la consecució del dret a l'associació obrera, fins a la jornada de vuit hores o l'establiment de la Seguretat Social, les millores en la vida de treballadors i treballadores han anat de la mà de les pàgi-

Imatge de La Canadencia, l'actual Endesa, al Paral·lel barceloní

la principal elèctrica del país, desembocà en més de quaranta dies de vaga general a Barcelona, que s'estengué també puntualment per altres localitats. Malgrat que la vaga no va aconseguir tots els seus objectius, sí que va servir per a una fita molt important de la qual encara avui en dia ens en beneficiem. L'estat va establir legalment la jornada diària màxima de 8 hores. És una de les principals demostracions de com la solidaritat entre treballadors

aconseguien arrencar avenços socials.

Tampoc és d'estranyar que el franquisme promulgés la Llei de Bases de la Seguretat Social el 1963, dins un paquet de mesures destinades a atraure les simpaties dels treballadors, mesos després de les vagues mineres a Astúries que suposaren la reactivació de l'oposició sindical a la dictadura i el naixement de les primigènies Comissions Obreres.

Els darrers temps ens ensenyen, però, que una victòria momentània pot acabar esdevenint una derrota si l'autoorganització i la vigilància no és permanent. Malgrat l'èxit rotund de vagues com la de 1988, malgrat haver paralytitzat l'Informe Abril per a la privatització de la sanitat el 1991, malgrat que els partits es veiessin abocats a fer un pacte que excloués les pensions de la lluita política, per la porta del darrera s'han anat escolant amb comptagotes moltes d'aquelles mesures que la mobilització popular massiva però puntual semblava haver aconseguit aturar. Els sindicats oficials s'han dedicat a mercadejar a la baixa amb l'estat del qual ells mateixos formen part a la pràctica

Construir moviment obrer i moviments socials autònoms, al marge de l'engranatge estatal, es presenta com una de les condicions per a canviar l'actual dinàmica derrotista en el camp de la lluita social.

CRONOLOGIES DE LA RETALLADA DE DRETS LABORALS

Principals regressions en els drets laborals

- 1984.** S'incorporen nous tipus de contractes eventuais i precaris.
- 1985.** S'augmenta de 10 a 15 els anys mínims de cotització per tenir dret a jubilació.
- 1994.** Legalització del prestamisme laboral, les ETT. Nova ampliació dels contractes temporals, amb més tipus de contractes d'obra i eventuais. Incorporació del contracte d'aprenentatge, sense cotització a la Seguretat Social. Legalització de l'acomiadament dels treballadors en situació de baixa mèdica.
- 1997.** Els treballadors en situació de baixa que són acomiadats no continuaran rebent la prestació d'incapacitat temporal, sinó la d'atur. Augment de les bonificacions a la Seguretat Social per a les empreses.
- 2002.** Enduriment de les condicions per a l'accés a les prestacions d'atur.
- 2007.** Enduriment de les condicions per a l'accés a les prestacions de jubilació i reducció de les prestacions d'invalidesa.
- 2010.** Facilitats per no aplicar Convenis Col·lectius. Extensió ETT a totes les branques productives. Facilitats per pagar salaris per sota del Conveni Col·lectiu

Evolució de l'acomiadament improcedent

- 1977.** Indemnització de 60 dies per any treballat, amb el límit de 5 anualitats. El treballador té l'opció d'incorporar-se de nou a l'empresa o d'optar per la indemnització.
- 1980.** Indemnització de 45 dies, amb el límit de 3,5 anualitats. El treballador ja no té l'opció d'incorporar-se de nou a l'empresa.
- 1994.** Ampliació dels casos d'aplicació de "l'acomiadament objectiu", amb indemnització de 20 dies.
- 1997.** Nou contracte "bonificat" (per col·lectius de dones, aturats i majors de 45 anys) amb acomiadament de 33 dies, amb un límit de 2 anualitats.
- Nova ampliació dels casos d'aplicació de "l'acomiadament objectiu".
- 2010.** Extensió a tota la població de l'acomiadament de 33 dies, amb un límit de 2 anualitats. Facilitats per a "l'acomiadament objectiu", amb 20 dies amb un límit d'1 anualitat

Els drets socials s'han aconseguit només a través de l'autoorganització

La classe treballadora comença a arrencar drets a l'estat quan és conscient del paper que ocupa dins l'engranatge econòmic. En el moment en que sorgeix la consciència que

nes més gloriuses del moviment obrer.

El 1919 un conflicte localitzat en una única empresa, La Canadencia, que aleshores era

Quan de pagar dues vegades li'n diuen copagament

☛ JA N'HI HA PROU!

La pròpia paraula ja produeix confusió. Copagament: una part la paga l'estat i l'altra part la paga el ciutadà. Si no fos pel petit detall que els diners de l'estat també provenen de la butxaca d'aquest mateix ciutadà en forma d'impostos, i que precisament són les rendes mitjanes-baixes les que proporcionalment paguen més impostos. Vèncer, però, la forta oposició popular a la privatització sanitària ha obligat als poders públics a presentar batalla també en el camp semàntic.

La campanya mediàtica a favor del repagament es basa en un seguit de fal·làcies que, de tant repetir-les a través dels mitjans, han acabat quantant en la mentalitat de molta gent. En primer lloc, se'ns diu que la despesa sanitària es troba totalment disparada. Si ho comparem amb els països de la UE-15 veurem, en canvi, que l'Estat espanyol ocupa els

darrers llocs en percentatge de despesa sanitària per habitant, juntament amb Grècia i Portugal.

Un altre mite és que amb el repagament s'evitarà l'ús "abusiu" del sistema sanitari. Si tornem a la comparativa amb

els països de la UE-15 veurem com països on sí que hi ha repagament (França, per exemple), tenen una despesa farmacèutica superior a la de l'Estat espanyol. D'altra banda, per a poder valorar la sensació de sobresaturació del sistema sanitari cal tenir pre-

sent que l'Estat espanyol va al vagó de cua dels països de la UE-15 pel que fa a percentatge de treballadors del sistema sanitari sobre el conjunt de la població. I el País Valencià és alhora el territori de l'estat on aquest dèficit de professionals sanitaris és més important.

El pastís sanitari és una peça tan llaminera que la pressió de les empreses privades per aconseguir ficar-hi mà està essent molt forta. Ja hi ha múltiples serveis -cada vegada més- del sistema sanitari que estan externalitzats. La connivència d'aquestes empreses amb el poder polític a les diferents auto-

places per a mantenir el sistema privat.

Actualment, cap polític s'atreveix explícitament a parlar a favor del "copagament", però tots van insinuant, dia sí dia també, que aquest haurà de ser "el mal menor" per a mantenir un sistema públic. Aquesta estratègia ja ve de lluny.

L'actual conseller de Sanitat del Principat havia estat anteriorment el cap de la patronal privada d'hospitals

mies dels Països Catalans és molt elevada. Només a tall d'exemple, l'actual conseller de Sanitat del Principat havia estat anteriorment el cap de la patronal privada d'hospitals. De fet, l'actual xarxa sanitària privada difícilment hagués pogut sobreviure al Principat si no l'hagués rescadada el primer Govern de la Generalitat, quan en comptes de passar-la a la xarxa pública es dedicà a concertar-ne les

L'any 1991 el govern espanyol presentava al congrés l'anomenat Informe Abril, on ja s'establien les directrius de privatització del sistema. La forta oposició popular obligà a desestimar aquell informe, però la poca actitud de vigilància social permeté que al llarg dels primers anys del segle XXI algunes de les mesures neoliberalistes que aquest proposava fossin adoptades per les diverses administracions.

Les polítiques i mesures antisocials colpeixen les classes populars

☛ JA N'HI HA PROU!

Les polítiques antisocials de l'estat també tenen la seva plasmació en diversos àmbits de la quotidianitat de les classes populars.

En el camp de la factura elèctrica, el govern ha decidit carregar als usuaris la totalitat del cost exigint per les empreses. Des de 1998, quan la xarxa elèctrica fou privatitzada, el govern assumia una part del

de manteniment i la factura elèctrica no ha deixat d'augmentar. Els suposats beneficis de la competència entre operadors només s'han traduït en una possibilitat d'estalvi d'un màxim de 16 euros anuals entre la tarifa més barata i la més cara del mercat. L'augment d'enguany és del 9,8%, i des de 2006 la llum ha pujat pràcticament el doble que l'IPC. Per cada 100 euros que es pagaven de llum el 2005, el 2011 se'n pagaran 155,7 euros.

En la factura elèctrica, el govern ha decidit carregar als usuaris la totalitat del cost exigint per les empreses

cost exigint per les empreses per tal que la privatització fos rendible. Després d'anys de vendre que la privatització i la competència en el mercat elèctric faria que aquest fos més eficient i més barat, ens trobem amb el fet que la xarxa presenta moltes mancances

La crisi econòmica també ha deixat literalment al carrer a milers de famílies. Segons dades del propi Consell General del Poder Judicial, a Catalunya, País Valencià i Illes Balears s'han presentat 90.436 demandes de desnonament des de 2008 per impagament

d'hipoteques. A aquestes xifres cal sumar les de famílies que han hagut d'abandonar les seves llars per no poder fer front al pagament del lloguer. Malgrat la capacitat que tenen les administracions per aturar aquests desallotjaments, l'estat ha decidit mirar cap a una altra banda i ha convertit els desnonaments

en un secret a veus del que s'informa poc i amb poques xifres.

D'altra banda, el govern estatal ha retirat el subsidi de 426 euros pels aturats que no cobraven cap prestació. Això significa que a partir d'ara un cop esgotats els 2 anys màxims de prestació d'atur, milers i milers

de ciutadans restaran sense cap ingrés estable en un moment en què l'atur es continua

mantenint per damunt del milió de persones als Països Catalans.

Posem xifres als diversos actors. El cost del subsidi de 426 euros des de la seva posada en marxa l'estiu de 2009 ha estat de 1.392 milions d'euros, i n'han fet ús més de 700.000 ciutadans aturats de llarga durada. Els beneficis de l'elèctrica Endesa durant els tres primers mesos de 2010 foren de 1.535 milions d'euros. La ministra d'economia Elena Salgado reconeixia aquest passat estiu que ja s'havien injectat 11.000 milions d'euros de diner públic a fons perdut per ajudar bancs i caixes. Aquestes bancs i caixes han presentat als jutjats en els darrers tres anys 90 sol·licituds diàries de desnonaments.

DEMANDES D'EXECUCIONS HIPOTECÀRIES PRESENTADES ALS JUTJATS			
	2008	2009	2010 (fins setembre)
Principat	11.240	18.053	14.007
País Valencià	10.591	16.290	14.082
Illes Balears	1.759	2.677	1.737

JA N'HI HA PROU!

**Ens posem en moviment
per aturar la retallada de les pensions**

Girona: Concentració
20 de gener, 20h, Pont de Pedra

Terrassa: Concentració
21 de gener, 20h, Raval de Monserrat

Lleida: Manifestació
20 gener, 19h, davant la Paeria

Barri del Clot: Cercavila
21 de gener

Reus: Manifestació
21 gener, 19:30h, Pça. Catalunya

Barcelona: Manifestació
22 gener, 17h, Pça. de Sants

València: Marxa
22 gener

Palma: Manifestació
29 gener, 18 h. Pça. Espanya

Alacant: piquets informatius
22 de gener

+ convocatòries: <http://pensionspublicques.wordpress.com>